

TO ARTER, DER HØRER SAMMEN:

BLÅ OLIEBILLE OG VORTEROD

Oliebille, hun

BLÅ OLIEBILLE

(*Meloe violaceus*)

Blå oliebilie er blandt Danmarks største biller på næsten fire cm. Den kravler på jorden. Den kan ikke flyve. Billen dukker op om foråret på solrige dage, hvor den spiser blade af planter med gule blomster fx vorterod og mælkebøtter.

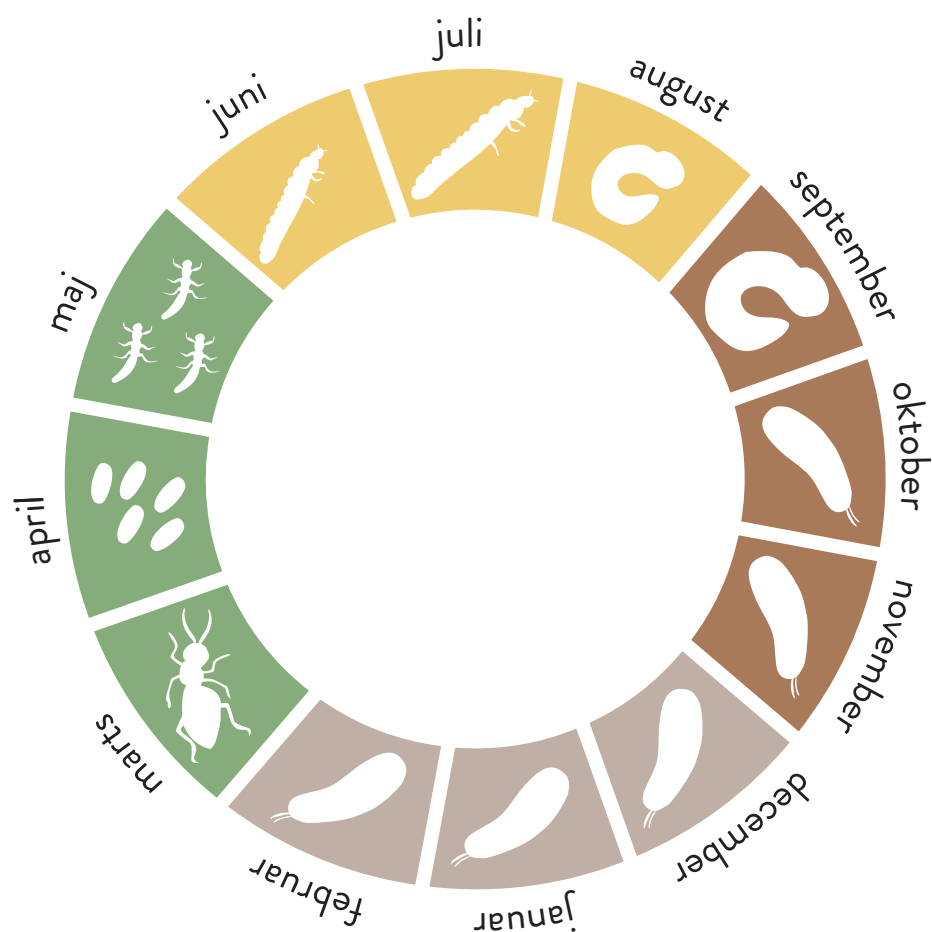
Navnet oliebilie henviser til den olieagtige væske som billearten udskiller. Det lugter dårligt og er giftigt, hvis du spiser det. Væsken kan give sår på huden. Det virker afskrækkende på rovdyr.

KENDETEGN

- **Han:** Er mellem 11 og ca. 30 mm. Dens bagkrop er ikke så lang som hunnens, og antennerne på hovedet har et knæk.
- **Hun:** Har en ekstra stor og fed blåskinnende bagkrop. Hunnen bliver op til 38 mm lang. Bagkroppen bliver stor, når hun er klar til at lægge æg. Hendes antenner er lige.
- **Larve:** Ændrer sig med alderen og ser meget forskellige ud.

FORVEKSLING

Den ligner sort oliebilie. De er vanskelige at adskille. Den blå oliebilie er lidt mere blå, og skjoldet på brystet er lidt mindre og finere. Den sorte oliebilie findes oftere kystnært.

Blå oliebilie larve vandrer op i blomster af vorterod, hvor den hægter sig på de blomstersøgende bier.

I bi-reden fungerer den som total parasit, der slår bilarverne ihjel.

VORTEROD

(*Ranunculus ficaria*)

Almindelig vorterod er 5-20 cm høj. Planten er udbredt i Danmark. Blomsten er skinnede og smørgul. Den har 7-12 kronblade. Stængelen er opret og grenet. Bladene er let hjerteformede, de er blanke og grønne.

Rødderne er »vortede«. I vorterne oplagrer planten næring.

LIVSCYKLUS

- Vorterod er en flerårig urt, der vokser i haver, løvskov, krat og ved vandløb.
- Jorden skal være fed, fugtig og næringsrig.
- Blomstrer fra sidst i februar til midten af maj. De drejer sig efter solens varme.
- Den kan sprede sig via rodsrud, dvs. jordstængler, der spirer, men også via frø og yngleknopper på bladene.

Vorterod

Et oliebilie-liv

1. Den voksne bilie ses fra marts til sidst i juni.
2. Parring foregår i april og maj
3. Hunnen lægger op til 40.000 æg, ca. 1.000 pr. gang i hulrum under jorden.
4. Æggene klækkes i april. Først ligner de små sorte tordenfluer (kaldet triguliner) på 2-2,5 mm.
5. Trigulinlarverne sætter sig i lave blomster som vorterod.
6. Den venter på, at en bi kommer og kan tage den med hjem til bi-reden.
7. Larven æder biens æg og »bibrødet«, der består af pollen og honning.
8. Så ændrer den udseende mod at ligne en løbebilie larve. I juni og juli bliver den stor (flere cm lang) og fed og ligner en torbistlarve, inden den forpupper sig i efteråret.